

TÜRKİYE'DEKİ SUÇ EĞİLİMLERİ VE POLİS PERFORMANSININ FAKTÖREL ETKİSİ

Crime Trends and Factorial Effects of Police Performance in Turkey

Bayram ERZURUMLUOĞLU*

Turgut GÖKSU**

Özet

Bu makale, Türkiye'de 1984 ile 2003 yılları arasındaki suç eğilimlerini ve bu dönemde işlenen suçlar karşısında polisin performansını değerlendirmektedir. Bu çerçevede son 20 yıllık devirde, Türkiye'deki suçların oldukça fazla bir miktarda arttığı, buna karşılık, polisin suçları çözme performansının düşmeye başladığı tespit edilmiştir. Netice olarak, Türk polisinin suçlarla mücadele performansının daha fazla zarar görmemesi için hem çalışma metotlarının hem de organizasyonel yapılanmasının geliştirilmesi gerektiği önerilmektedir. Bu olmadığı takdirde artan suç trendi sebebiyle polisin halk nezdindeki imajının zedeleneyeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suç Trendi, Polis, Polis Performansı.

Abstract

This article examines the crime trends reported in Turkey during 1984 to 2003. To this end it uses descriptive and inferential statistical analysis techniques in relation to police performance. Statistics prove that crimes are rapidly increasing in Turkey. In contrast, police performance seems to have degraded despite their increased number. As a result, it is suggested that Turkish police should change its working practices and organisational structure in order to improve their performance in dealing with crime. Otherwise, this situation may damage police public image irreconcilably.

Key Words: Crime Trends, Police, Police Performance.

* Yrd. Doç. Dr., Adıyaman Üniv.

** Doç. Dr., Polis Akd., GÜV. Bil. Fak., tgoksu@pa.edu.tr

PBD, 11 (3) 2009, ss.43-60

Giriş

Polisin bir ülkede işlenen çeşitli suçlar üzerindeki kontrol edici, düzenleyici ya da baskı altında tutucu etkisi, gerek kriminologların gerekse konuya ilgili kişi veya kurumların her zaman dikkatini çekmiştir. Ancak polisin bir ülkede işlenen suçlar üzerinde ne ölçüde etkisi olduğu çoğu zaman tartışma konusu olmuştur. Konuya düz bir polis mantığı veya polisin halka yansıtmaya çalıştığı imaja bakıldığında ‘polisin fedakar çalışması ve değerli hizmetleri olmadığı takdirde, ülkeyi suçluların istila edeceği’ fikri ön plandadır (Erzurumluoğlu, 2002:10). Konuya sosyal bilimler gözüyle bakıldığında ise bir toplumda sosyal düzenin korunmasında polisin rolünün aslında gösterilmek istendiği kadar büyük olmadığı ve toplumdaki sosyal düzenin genelde daha çeşitli sosyal kontrol mekanizmaları tarafından temin edildiği fikri ağırlıklı olarak ileri sürülür (Maguire vd., 1997; Crawford, 1998; Gilling, 1997).

Bu makalede, Türkiye’deki son 20 yıllık dönemde polisin ülkede işlenen suçlar üzerindeki etkisinin ne düzeyde olduğu istatistikî ölçüm tekniklerinden de yararlanmak sureti ile bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Ancak, konunun incelenmesine geçilmeden önce makaledeki istatistikî analizlerde kullanılan rakamların Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan resmi rakamlar üzerinde yapılacağı hususunun belirtilmesi bir zorunluluktur. Çünkü resmi kayıtlı suç rakamlarının genellikle bir ülkede işlenen suçların gerçek miktarını yansıtamadığı hususu bütün kriminoloji çevrelerince çok iyi bilinen bir konudur ve de bu duruma dikkat çekmeden yapılacak bir değerlendirme bir yazının akademik değerini azaltır (Sparks vd., 1977; Carr-Hill ve Stern, 1979; Hough ve Mayhew, 1983; Van Dijk vd., 1990; Mayhew ve Van Dijk, 1997; Mayhew ve White, 1997). Ancak Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) 2003’ten beri bu derli toplu ve akademisyenlerle polisiye konularda araştırma yapanlar için çok önemli çalışmaları yayınlamayı durdurmuştur.

Tablo 1: Türkiye’de Kişi Başına Düşen Polis ve Polis Başına Düşen Nüfus Oranı

YIL	Kişi Başına Düşen Polis Oranı (1984=%100)	Bir Polis Başına Düşen Nüfus Oranı (1984=%100)
1984	100	100
1985	98	102
1986	101	100
1987	103	98
1988	101	99
1989	102	98
1990	98	102
1991	102	98
1992	105	95
1993	114	88
1994	121	82
1995	135	74
1996	140	71
1997	144	70
1998	149	67
1999	153	65
2000	158	63
2001	163	61
2002	159	63
2003	157	64

Kaynak: APK Daire Başkanlığı (1984-2004), *Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.

Bir ülkede işlenen çeşitli suçların hangi oranlarda resmi suç istatistiklerine yansıdığı konusunda yapılan birçok kriminolojik-viktimolojik (criminology-victimology) çalışmalar göstermiştir ki, oranları suçtan suça değişmekle birlikte, genel anlamda bir ülkede işlenen gerçek suç miktarlarının düşük bir kısmı resmi kayıtlara yansiyabilmektedir. Bu bağlamda, örneğin, bir suç mağduru çeşitli gerekçelerle mağduriyetini polise rapor etmeye bilmektedir. Bazen de, bir suç polise rapor edildiği halde polis tarafından çeşitli gerekçelerle kayıtlara yansıtılmaya bilmektedir (Kershaw, 2001; Mirrlees-Black vd., 1998). Bu iki noktanın detaylı bir şekilde irdelenmesi başka bir çalışmaya

konu teşkil edecek kadar geniş olduğundan bu makalede detaylarına girilmeyecektir. Ancak resmi suç istatistikleri ile ilgili bu mahzurlar da göz önünde bulundurularak konu değerlendirilmeye tabi tutulacaktır.

1. 1984–2003 Dönemi Suç ve Polis Oranları

Öncelikle 1984-2003 yılları arasındaki 20 yıllık dönemde 1984 yılı polis görev bölgesinde yaşayan insanların nüfusu ve aynı yıllarda polis olarak görev yapan personelin sayıları esas alınarak yapılacak basit bir değerlendirmede, 1984 yılına göre 2003 yılında ülkemizde kişi başına %57 oranında daha fazla polis bulunduğu görülür. Aynı rakam 2003 yılında bir polis başına düşen nüfus olarak değerlendirildiğinde, 2003 yılında, 1984 yılına göre bir polis başına %57 oranında daha az nüfus düştüğü de görülmektedir.

Ülkemizde işlenen suçların kontrol altında tutulması konusunda polis faktörünün çok önemli olduğu görüşünde bulunanların değerlendirmelerinin doğru olabileceği hipotezi esas alınarak Tablo 1'deki rakamlar bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda; ülkemizde 2003 yılında işlenen suçların, 1984 yılına göre daha az miktarda olması gerektiği beklenebilir. Diğer taraftan, kişi başına düşen polis miktarındaki artış oranında polisimizin 2003 yılında daha fazla suç faili yakalaması veya 1984 yılındaki rakamlarla orantılı olarak daha fazla suçu çözüme kavuşturması beklenebilir. Eğer suç istatistiklerinde bu yönde bir hareket görülürse yukarıdaki hipotezin doğru olduğu kabul edilebilir. Ancak böyle bir hareket görülmediği takdirde, bu tarihler arasında ülkemizde işlenen suçların kontrol altında tutulmasında polis faktörünün pek fazla etkili olamadığı anlaşılacaktır (sayısal artış olarak).

Polisin ülkemizde 1984-2003 yılları arasında işlenen suç hareketleri üzerindeki etkilerini değerlendirirken konuyu az komplike halde inceleyebilmek için bütün suç kalemleri yerine sadece 'evden yapılan hırsızlıklar', 'araba hırsızlıkları' 'gasp' ve de 'genel suçlar toplamı' kalemleri ele alınarak yapılacaktır. Bu ilk üç suç kalemi konu hakkında istatistikî bir değerlendirme için yeterli bir veri tabanı sağlamak yanında, mağdurlarınca en fazla polise rapor edilen suç gruplarından. Viktimolojik araştırmalar göstermiştir ki; mesela, araba hırsızlıklarının mağdurlarınca polise bildirilme oranı %95-99'dur. Gasp suçunda bu oran %90 civarındadır ve evden hırsızlıklarda da yaklaşık %85'dir. Polisin bir takım gerekçeler ile kendilerine rapor edilen suçlardan bir kısmını istatistikî kayıtlara yansıtmadığı kabul edilse bile onların da istatistikî

kayıtları maniple etmede bir limitlerinin olduğunu da kabul etmek gerekir. Bu husustaki genel göstergeler ülkelerde polisin kendilerine rapor edilen bu tür suçları %25-30 oranında maniple edebildiği şeklindedir (Hough ve Mayhew, 1983; Kershaw vd., 2001; Burrows vd., 2000; Özşengül, 1995; Erzurumluoğlu, 2002).

Tablo 2: 1984-2003 Yılları Arası Türkiye’de Suç İndeksleri

YIL	Kişi Başına Düşen Hırsızlık Oranları (1984=%100)	Araba Başına Düşen Hırsızlık Oranları (1984=%100)	Kişi Başına Düşen Gasp Oranları (1994=%100)	Kişi Başına Düşen Genel Suç Toplamı Oranları (1984=%100)
1984	100	100		100
1985	103	104		103
1986	99	102		100
1987	94	101		94
1988	101	97		102
1989	100	96		101
1990	88	103		94
1991	96	87		96
1992	106	103		101
1993	147	137		171
1994	157	136	100	181
1995	180	175	99	204
1996	229	248	93	255
1997	265	196	82	263
1998	240	179	90	259
1999	203	158	83	257
2000	225	164	115	237
2001	245	169	145	263
2002	227	168	180	257
2003	258	200	231	256

Kaynak: APK Daire Başkanlığı (1984-2004), *Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, kitabından hesaplamalar.

Dünyadaki birçok ülkede viktimizasyon anketleri (Victimisation- suç mağdurları) yapıldığı halde, ülkemizde geniş çaplı viktimizasyon araştırmaların yapılmaması yüzünden ülkenin tamamında işlenen suçların

ne ölçüde resmi istatistikleri yansıdığını bilebilmek çok zordur. Ancak lokal olarak yapılan bir kaç suç mağdurları araştırması ülkemizdeki suçların istatistiklere yansıtılma oranları hakkında bilgi verebilmektedir (Özşengül, 1995; Erzurumluoğlu, 2002).

Bu bağlamda, son yirmi yıllık dönemdeki ülke çapında işlenen gerçek suç miktarındaki değişimlerin tespitinin güçlüğü göz önünde bulundurularak, istatistikî analizlerde kolaylık sağlamak açısından, bu yıllar boyunca ülkemizdeki suç mağdurlarının maruz kaldıkları suçları hep aynı oranlarda polise rapor ettiği ve de polisin bunları hep aynı oranlarda istatistiklere yansıttığı durumunun değişmediği varsayımı ile hareket edilecektir. Bu şartlar altında, Tablo 2'deki veriler incelendiğinde, ülkemizde kişi başına işlenen suç oranlarının Tablo 1'de oluşturulan beklentilerin dışında cereyan ettiği görülmektedir. Tablo 2'deki rakamlardan anlaşılacağı üzere son 20 yılda kişi başına düşen hırsızlık oranları %258, araba başına düşen hırsızlık oranları %200, kişi başına düşen genel suç oranları %256 oranında artmıştır. Kişi başına düşen gasp oranları incelenen son 10 yılda %231 artmıştır. Bu durumda Türkiye'deki polis sayısındaki artışın ülkemizde işlenen suçların azaltılması yönünde beklenen pozitif etkiyi yaratamadığı görülebilmektedir.

Tablo 3: 1984-2003 Yılları Arası Türkiye'de Suç Çözüm Oranları

YIL	Hırsızlık Suçları Çözüm % Oranları	Araba Hırsızlık Çözüm % Oranları	Gasp Çözüm % Oranları	Toplam Suçlar Çözüm % Oranları
1984	61	37		82
1985	60	37		81
1986	61	36		82
1987	60	36		81
1988	63	40		83
1989	63	38		82
1990	64	36		82
1991	65	37		82
1992	54	30		75
1993	40	22		73
1994	42	23	52	73
1995	41	18	54	70
1996	34	14	41	65
1997	29	13	66	64
1998	31	14	66	67
1999	34	14	71	72
2000	34	14	72	76
2001	35	57	74	72
2002	40	37	72	73
2003	34	12	68	65

Kaynak: APK Daire Başkanlığı (1984-2004), *Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, kitabından hesaplamalar.

Ülkedeki polis sayısındaki artışların işlenen suçların azaltılması yönünde önemli bir etkisinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Ancak bu noktada ‘ülkedeki suçlar %256 oranında artmış olsa bile, ülkedeki kişi başına düşen polis sayısındaki %57’lik artış dikkate alındığında, işlenen

suçların çözülme ve faillerinin yakalanma oranlarında ne gibi bir değişiklik meydana gelmiştir' sorusu da gündeme gelecektir. Tablo III'de 1984 ile 2003 yılları arasında işlenen suç grupların çözüm oranları verilmektedir. İlgili tablodaki suç çözüm oranları incelendiğinde görülmektedir ki polis ülkedeki suç oranlarındaki hızlı artışa yetişememiş ve suçların çözüm oranları ciddi olarak düşmüştür. Örneğin, 1984 yılında %64 olan evden hırsızlık çözüm oranları 2003 yılına gelindiğinde %44 oranında bir azalış göstererek %34 çözüm oranına düşmüştür. 1984 yılında %37 olan araba hırsızlık çözüm oranları %68 oranında bir azalış göstererek 2003 yılında %12'lik çözüm oranına kadar düşmüştür. Polisin 2003 yılındaki suçların genel toplamı üzerindeki çözüm oranı 1984 yılına göre değerlendirildiğinde %21 oranında bir azalma göstererek %82'lik çözüm oranlarından %65'lere düşmüştür. Ancak 2003 yılındaki gasp çözüm oranları bakıldığında on yıl öncesine göre %30 bir artış göstererek %52'den %68 çözüm oranlarına tırmanmıştır. Gasp suçundaki polisin çözüm başarısının artışı, polisimiz işlendiği sırada genellikle içerisinde şiddet unsuru bulunan maddi suçların çözümüne içerisinde genellikle şiddet unsuru yer almadan işlenen maddi suçlarla karşılaştırıldığında özel bir ilgi göstermiş olabileceği şekilde değerlendirilebilir.

Yukarıdaki üç tablodaki rakamlar bir arada değerlendirildiğinde ortaya çıkan portrelerden birisi de şudur. Ülkede kişi başına düşen polis sayısı arttığı halde 'işlenen suçlar' daha yüksek bir oranda artmak sureti ile polisin ülkede işlenen suçlar karşısındaki çözüm performansı negatif etkilenmiştir. Bu nedenle, polisin 2003 yılı performansı, 1984 yılı performansı ile karşılaştırıldığında is %21 oranında daha az bir orandadır.

Tablo 4: 1984-2003 Yılları Arası Türkiye’de Polis Başına Düşen Olay ve Yakalanan Fail Oranları

YIL	Bir Polis Başına düşen Olay Çözüm Sayısı	Bir Olay Başına Yakalanan Fail Oranları (1984=%100)	Bir Polis Başına yakalanan Fail Oranları (1984=%100)
1984	0.95	100%	100%
1985	0.98	101%	106%
1986	0.94	101%	101%
1987	0.85	99%	91%
1988	0.96	97%	98%
1989	0.94	94%	93%
1990	0.90	91%	87%
1991	0.89	83%	78%
1992	0.83	78%	75%
1993	1.26	46%	70%
1994	1.26	44%	66%
1995	1.22	43%	65%
1996	1.37	34%	61%
1997	1.34	35%	64%
1998	1.34	36%	63%
1999	1.39	38%	63%
2000	1.32	42%	63%
2001	1.34	39%	62%
2002	1.36	40%	65%
2003	1.22	39%	64%

Kaynak: APK Daire Başkanlığı (1984-2004), *Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, kitabından hesaplamalar.

İlk üç tablodaki performans değerlendirmelerindeki negatif göstergelere rağmen Tablo 4'ün ilk sütununda polis açısından pozitif sayılabilecek bir gelişme görülmektedir. Bu da 1984 yılında her 1 polis başına 0.95 olay çözülebilmekte iken 2003 yılında bu sayının polis başına 1.22 olay çözümüne çıkmış olmasıdır. Bu durumda polisin her bir personel başına olay çözümlerinde 1984 yılına göre 2003 yılında %29 oranında daha fazla performans sergilediği görülebilir. Ancak bu durum son 20 yılda ülkedeki %260'lık suç artışlarının tabii bir matematiksel sonucu olduğundan suç mağdurlarına güven vermekten uzak olacaktır. Çünkü tablodaki diğer iki sütundaki 'Bir olay başına yakalanan fail oranları' ve 'Bir polis başına yakalanan fail sayı oranları' göstergeleri son 20 yıl içerisinde polisimizin suçlar ve suçlular karşısındaki performansının çok ciddi bir şekilde gerilediğini göstermektedir.

Bu bağlamda, 2003 yılında Polisin bir olay başına yakaladığı sanık sayısının 1984 yılındakinin oranını sadece %39'u olduğu görülmektedir. Bir polis başına yakalanan olay faili oranlarına bakıldığında polisin 1984 yılına göre %36 daha az sanık yakalayabildiği de görülmektedir. 1984-2003 yılı arasındaki 20 yıllık dönemde ülkedeki suçların %256 oranında arttığı düşünüldüğünde polisin suç faillerini yakalamak konusundaki performans kaybının vatandaşa güven, suçlulara korku vermek yerine, ülkedeki suçluların cesaretini artıracak ve vatandaşın polise olan güveninin daha da zedeleyeceği değerlendirilebilir (Logan, 1975; Tittle ve Rowe, 1974). Ancak, polisin olay başına daha az suç faili yakalamasının daha vahim bir sebebi olabilir. Bu da günümüzdeki suçluların artık geçmiştekilerle karşılaştırıldığında daha organize olması, çeteleşmesi ve daha da profesyonelleşmesi ihtimalidir. Yani günümüzde bir takım kişi veya gruplar geçmişteki suç failleri ile kıyaslandığında adeta bir suç makinesi gibi hareket edip eskilerle kıyaslanmayacak kadar çok daha fazla suç işlemeye başlamış olabilirler. Bu durum da bir suçlu başına düşen suç sayısının artması sonucunu doğuracaktır. Nitekim Tablo 5'teki istatistikî rakamlar da bunu doğrular mahiyette gözükmektedir. Ülkemizde 1984-2003 yılları arası işlenen toplam suçlar ve yakalanan suç faillerinin genel sayısı kıyaslandığında, 1984 yılında yakalanan her bir fail başına 0.64 miktarında suç düşerken, 2003 yılında bu oranın 1.65'e çıktığı görülmektedir. Bu rakamlar, 2003 yılında yakalanan her bir suç faili başına 1984 yılı ile kıyaslandığında %256 oranında daha fazla suç düşüğünü göstermektedir. Bu durum, polisimizin 2003 yılındaki genel suç çözüm oranlarının 1984 yılına göre %21 daha düşük olduğu durumu dikkate alınsa bile artık suçlular arasında bir profesyonelleşme trendi olduğuna işaret sayılabilir.

Tablo 5: 1984-2003 Yılları Arası Yakalanan Fail Başına Düşen Genel Suç Miktarı

1984	0.64
1985	0.64
1986	0.63
1987	0.65
1988	0.66
1989	0.69
1990	0.70
1991	0.78
1992	0.82
1993	1.39
1994	1.47
1995	1.51
1996	1.83
1997	1.83
1998	1.76
1999	1.70
2000	1.54
2001	1.67
2002	1.59
2003	1.65

Kaynak: APK Daire Başkanlığı (1984-2004), *Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, kitabından hesaplamalar.

Türkiye’de 2003 yılında kişi başına düşen polis sayısı 1984 yılına göre her ne kadar %57 oranında artış göstermiş olsa bile, yine de, her 100.000 kişilik nüfus başına düşen polis sayısı ‘dünya standartlarının altında’ bir rakama tekabül ediyor olabilir mi sorusunu da gündeme getirebilir. Çünkü son yıllar polis performansındaki düşüşlerin esas gerekçesi nüfus başına düşen polis sayısının azlığından da kaynaklanıyor olabilir. Bu konuda bir veri elde etmek için, ülkemizdeki polis sayısı, polis bölgesinde yaşayan nüfusun sayısı ile kıyaslandığında her 100.000 kişiye 383 adet polisin düştüğü görülmektedir. Bu rakam birçok Avrupa ülkesindeki polis/nüfus oranları ile kıyaslandığında hiç de azımsanamayacak bir rakama tekabül etmektedir. Hatta Türkiye’deki rakamlar Avrupa Birliği’ndeki ülkelerde 100.000 kişi başına düşen polis averaj rakamları olan 330 sayısı ile kıyaslandığında Türkiye’deki kişi

başına düşen polis sayısının Avrupa Birliği averajının %16 oranında üzerinde olduğu görülür. Değişik ülkelerin polis teşkilatlarının tecrübelerinden bu hususta her zaman yararlanılabilir (Graham ve Bennett, 1995; Sherman v.d., 1997; Crawford, 1998; Jordan, 1998).

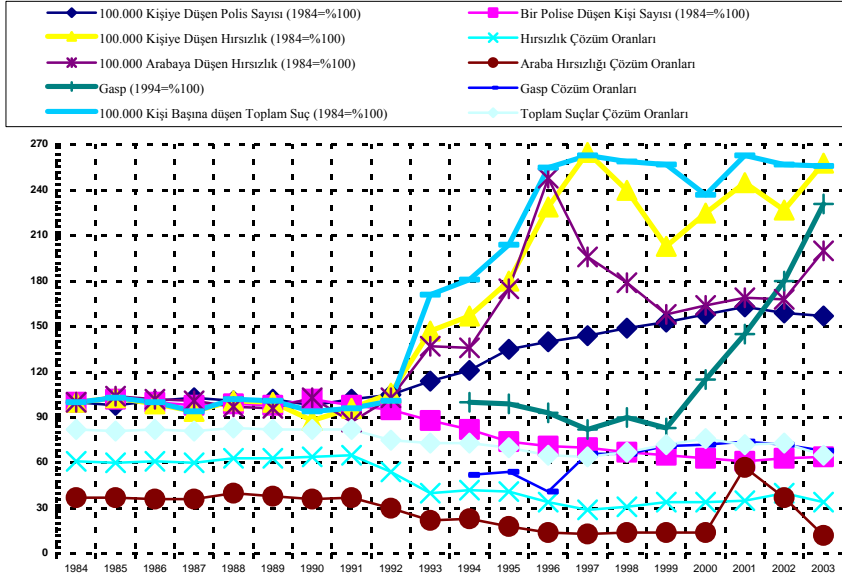
Tablo 6: Avrupa Ülkelerinde 100.000 Kişiyeye Düşen Polis Sayısı

ÜLKE	Polis Sayısı
Finlandiya	158
Norveç	180
İsveç	182
Danimarka	191
İsviçre	199
İngiltere	241
Lüksemburg	272
Almanya	290
Hollanda	290
İrlanda	308
Avrupa Topluluğu	330
Avusturya	349
Fransa	358
Belçika	365
Türkiye	383
İspanya	449
İtalya	468
Yunanistan	469

Kaynak: Graham ve Bennett, 1995; Sherman vd., 1997; Crawford, 1998; Jordan, 1998.

2. 1984-2003 Suç Trendlerinin Spearman Korelasyon Tekniği ile İncelenmesi

Grafik 2: 1984-2003 Türkiye Suç Trendleri

Kaynak: International Comparisons of Criminal Justice Statistics

Yukarıdaki tablo ve grafiklerde verilen değerlerin istatistiksel bir değeri olmayan tesadüfî birer rakamlar mı oldukları yoksa aralarında istatistikî geçerliliği olan bağlantılar olup olmadığının da incelenmesinde yazıdaki değerlendirmelerin güvenilirliğinin artırılması açısından büyük faydalar vardır. Sosyal bilimlerde iki veya daha fazla sayı serisi arasındaki ilişkinin yönü ve derinliğinin tespiti için en çok kullanılan istatistik teknikleri korelasyon - regresyon teknikleridir. Elde yeterince veri olması kaydıyla bu iki teknik sayesinde hem birden fazla sayı serileri arasındaki ilişkilerin sağlamlığını hem de geleceğe ilişkin sağlıklı tahminler (forecasting) yapılabilir. Korelasyon analiz teknikleri arasında da en çok kullanılan iki metot vardır. Birincisi Pearson, ikincisi de Spearman analiz tekniğidir. Pearson tekniği daha ziyade data serileri arasında 'linear' ilişki olup olmadığını anlamak için kullanılır; mesela boy kilo arasındaki ilişki gibi. Spearman tekniği ise daha ziyade linear olmayan ilişkilerin derecesini ölçmek için kullanılır mesela güvenlik hissi

ile bir bölgede işlenen suçlar arasındaki ilişki gibi (Sırkın, 1999). Bu bağlamda, konumuz ile ilgili istatistiki analizler için her iki korelasyon tekniği de uygun olmakla birlikte öncelik Spearman Korelasyon tekniğine verilecektir.

Polis bölgesinde yaşayan nüfus ile çeşitli suçlar arasındaki ilişkiyi inceleyen aşağıdaki korelasyon tablosu ülke nüfusu ile işlenen suçlar arasında çok güçlü bir bağ olduğunu göstermektedir. Tabloya bakıldığında nüfus ile evden hırsızlıklar arasında %93.2 oranında pozitif bir bağ bulunmuştur ve bu istatistiki bağın tesadüfen ortaya çıkmış olma oranı %0.0'dır. Aynı şekilde nüfus ile gasp suçlarında, araba hırsızlıklarında ve genel suç toplamalarında çok güçlü pozitif bir bağ olduğu görülmektedir. Bu durum Türkiye'de nüfusu arttıkça, suçlarda da buna bağlı olarak bir artışın ortaya çıktığını anlatmaktadır.

Tablo 7: Polis Bölgesinde Yaşayan Nüfus İle Çeşitli Suçlar Arasındaki İlişki

		Evden Hırsızlıklar	Gasp	Araba Hırsızlıkları	Toplam Suçlar
Polis Bölgesi Nüfusu	Spearman's rho	.932(**)	.823(**)	.965(**)	.968(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.006	.000	.000
	N	20	9	19	20

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Türkiye'deki polis sayısı ile suç çözüm oranlarındaki ilişki incelendiğinde gasp suçu hariç aralarında negatif bir ilişki görülmektedir. Yani polis sayısının artmış olmasına rağmen çözüm oranları istatistiken geçerli bir oranda düşmektedir. Ancak, polis sayısı ile araba hırsızlıkları çözüm oranları ve de toplam yakalanan failler arasındaki negatif ilişki istatistiken geçerli sağlamlıkta bulunmamıştır. Yani, karşılaştırmalı tablolarında her ne kadar polis sayısı arttıkça daha az sanık yakalanıyormuş gibi gözükse de bu durum istatistiken geçerli bir sağlamlıkta değildir ve de şimdilik negatif gibi bu görülen ilişki ileri tarihlerde değişebilir.

Tablo 8: Türkiye'deki Polis Sayısı ile Suç Çözüm Oranlarındaki İlişki

		Hırsızlık Çözüm Oranları	Türkiye' de Gasp Çözüm Oranları	Araba Hırsızlık Çözüm Oranları	Toplam Yakalanan Suç Failleri	Toplam Suç Çözüm Oranları
Polis Sayısı	Spearman's rho	-.781(**)	.895(*)	-.439	-.273	-.755(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.011	.104	.391	.000
	N	19	9	19	12	20

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Sonuç

Sonuç olarak bir ülkede suçlarla mücadele konusu her ne kadar yalnızca polis teşkilatına havale edilemeyecek kadar önemli ise de, yine de polis teşkilatlarının üzerine düşen görevleri daha etkili bir şekilde yerine getirmelerinin beklenmesi olağandır. Bu bağlamda, ülkemizdeki polis sayısı ve genel suç çözüm oranlarındaki istatistiken geçerli (-.755) negatif ilişki polisimizin suç araştırmaları konusundaki çalışma metotlarını ve organizasyonel yapısını gözden geçirmesi gerektiği konusunda çok ciddi sinyaller vermektedir. Ancak, polisin asayiş suçlarının çözülmesi konusundaki başarısını artırmasını beklerken onların bu suçlarla mücadele dışında; terörle mücadele, toplumsal olaylarla mücadele, önemli kişi ve kurumları koruma, istihbarat, trafik vb. gibi daha birçok alanda hizmetler verdiklerini ve vermek zorunda olduklarının da unutulmayacağı bir gerçektir.

Polisin yerine getirmek zorunda olduğu bütün bu hizmetler de dikkate alınarak çalışma metotları ve organizasyonel yapısının yeniden düzenlenmesi ihtiyacı olduğu ortadadır. Fakat bir konuda başarısızlık görüldüğünde bütün dünyadaki polis kurumlarında veya genel olarak bürokraside her zaman 'daha fazla güç', 'daha fazla personel', ve de 'daha fazla malzeme' isteme eğilimi görülür. Ancak, dünyadaki idari ve sosyolojik tecrübeler göstermiştir ki organizasyonel yapı değişmeden ilk bakışta gereklimiş gibi görülen 'daha fazla...'lar da aslında hizmeti geliştirmemekte, hatta kurumların hantallaşmasının artmasına ve ekonomik israfa sebep olmaktadır (Kinsey vd., 1986; Gilling, 1997;

Bennett, 1982). Bu açıdan zaten AB averajının üzerinde olan mevcut polis sayısı ile daha iyi hizmetin nasıl verilebileceği konusunda çalışmaların yapılmasına ihtiyaç vardır. Dünyadaki polis teşkilatlarının tecrübelerinden bu hususta her zaman yararlanılabilir.

Kaynakça

- APK Daire Başkanlığı, (1984-2004), *Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.
- Barclay, G. and Tavares, C. (2003), *International Comparisons of Criminal Justice Statistics 2003*, London: Home Office.
- Bennett, R. R. (1982), “The Effect of Police Personnel Level on Crime Clearance Rates: A Cross National Analysis”, *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, Winter 1982, Vol. VI, No. 2, pp.177-193.
- Burrows, J.; Tarling, R.; Mackie, A.; Lewis R. and Taylor G., (2000), *Review of Police Forces’ Crime Recording Practices*, London: Home Office.
- Carr-Hill, R. A. and Stern, N. H., (1979), *Crime: The Police and Criminal Statistics*, London: Academic Press.
- Crawford, A., (1998), *Crime Prevention and Community Safety: Politics Policies and Practices*, London: Longman.
- Erzurumluoğlu, Bayram, (2002), *Improving the Effectiveness of the Police in Burglary Reduction in Britain and Turkey: A Comparative Analysis*, Unpublished PhD Thesis, Birmingham University.
- Gilling, D., (1997), *Crime Prevention: Theory, Policy and Politics*, London: UCS Press.
- Graham, J. and Bennett, T., (1995), *Crime Prevention Strategies in Europe and North America*, Helsinki: United Nations Institute.
- Hough, M. and Mayhew, P., (1983), *British Crime Survey*, London: HMSO.
- Kershaw, C.; Chivite-Matthews, N. and Thomas, C., (2001), *The 2001 British Crime Survey*, London: Home Office.

- Kinsey, R.; Lea, J., and Young, J.; (1986), *Loosing the Fight against Crime*, Oxford: Basil Blackwell Ltd.
- Liddle, M. A., and Gelsthorpe, L. R., (1994), *Crime Prevention and Inter-Agency Co-operation*, London: Home Office.
- Logan, C. H., (1975), "Arrest Rate and Deterrence", *Social Science Quarterly*, No. 56, pp.376-389.
- Maguire, M.; Morgan R. and Reiner R. (eds.), (1997), *The Oxford Handbook of Criminology*, Oxford: Oxford University Press.
- Mayhew, P. and White, P., (1997), *The International Crime Victimisation Survey*, London: Home Office.
- Mayhew, P. and Van Dijk, J. J. M., (1997), *Criminal Victimisation in Eleven Industrialised Countries; Key findings from the 1996 International Crime Victims Survey*, The Hague, Wetenschappelijk Onderzoeken Documentatiecentrum, Ministry of Justice.
- Mirrlees-Black, Catriona; Budd, Tracey; Partridge, Sarah and Mayhew, Pat, (1998), *The 1998 British Crime Survey*, London: Home Office.
- Morgan, J., (1990), *The Police Function and The Investigation of Crime*, Hunts: Avebury Gower Publishing Company.
- Özşengül, Tuğrul, (1995), *Istanbul Crime Survey*, Unpublished Research Study.
- Sherman, L.W.; Gottfredson, D., MacKenzie, D.; Eck, J.; Reuter, P. and Bushway, S (Eds), (1997), *Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising*, A Report To The United States Congress, Rockville, MD: The National Institute of Justice.
- Sirkin, R. M., (1999), *Statistics for the Social Sciences*, London: Sage Publications.
- Sparks, R. F.; Genn, H. G. and Dodd, D. J., (1977), *Surveying Victims: A Study of Criminal Victimisation, Perception of Crime, and Attitude to Criminal Justice*, New York: John Wiley and Sons.
- Tittle, C. R. and Rowe, A., (1974), "Certainty of Arrest and Crime Rates. A Further Test of the Deterrent Hypothesis", *Social Forces*, 52, pp. 455 - 462.
- Van Dijk, J.; Mayhew, P. and Killias, M., (1990), *Experience of Crime Across the World*, Key Finding of the 1989 International Crime Survey, London: Kluwer.

Young, J., (1994), "Incessant Chatter: Recent Paradigms in Criminology", in M. Maguire, R. Morgan, and R. Reiner, *The Oxford Handbook of Criminology*, Oxford: Clarendon Press.